

Adolfo Leibar .

I. IRIGOIEN. 2010-08-27

Adolfo

IMANOL IRIGOIEN

Joan zaigu, isil-isilik, agur esanez, Adolfo. Agur esan digu, diskrezio osoz —bizitzan ezaugarri izan duen diskrezioaz—, eta agur esaten diogu guk ere berari bihozmin handiz.

Bihozmin handiz, diot, halakoa ere izan baita bere azken agurrak utzi digun hutsunea —handia, neurrigabea...—, bai bere sendikoei —Ixiar emazteari, seme-alabei eta gainerako senitartekoei—, eta bai lagun eta adiskide izan gaituen guztioi ere.

Haurtzaroan zein gaztaroan ikustez ezagutzen banuen ere, ez nuen Oiartzunera bizitzera etorri arte —duela berrogei urte baino gehiago— adiskidetasunezko harremanik izan berarekin. Eta, gure adinen alde nabarmena gorabehera, adiskide min-minak bihurtu ginen biok lehen momentutik.

Estu-estua izan baita bion arteko harremana urte luze hauetan. Etxean, kalean, ostatuan, autoan, erakusketa aretoan, zinean, mendian... zenbat eta zenbat ordu elkarrekin...! Eta zenbat kontu eta solasaldi, zenbat barre-algara...! Nire eskerrik beroena Adolfori, lagunoi eskaini digun adiskidetasunagatik. Baita berarengandik jaso eta ikasi dugun guztiagatik ere.

Esaera zaharrak dioen bezala, eltze guztietako burruntzalia izan da Adolfo —“*perejil de todas las salsas*”—: zertan ez du, bada, parte hartu Adolfo bere bizitzan? Hainbat eta hainbat elkarteren sortzaile eta partaide izan da; kontaezinezko ekimenen eragile eta sustatzaile; jarduera askoren aitzindari; esan ere esan liteke Adolfo kultura

eta kirola izan dituela bizitzaren ardatz —biak ere zentzu zabalean hartuta—; edo, bestela esanda, zientzia zein natura gaiak, alde batetik, eta letrak, bestetik, hala nola toponimia, kartografia, etnografia, espeleologia, ornitologia, argazkigintza, mendizaletasuna, atletismoa...; edota artea, historia, literatura... hainbat eta hainbat gai jorratu baititu Adolfo, nekaezinezko ahaleginean beti. Gizon diletantea (zentzu jatorrenean, jakina), era askotako zaletasunak izan ditu. Gehien kezkatzen zituen gaiak, hala ere, hezkuntzarekin lotutakoak ziren, nik uste, hain zen handia kultura- eta lanbide-heziketak sorrarazten zion ezinegona... (Lartauneko garai hura dut bereziki gogoan). Bide batez, oso estimatua izan dela ere aitor dezaket: adibide gisa, a zer nolako harrera egiten zioten Aranzadikoek, urtero, batzar nagusira biok elkarrekin iristen ginenean! —pribilegiozko lekukoa naiz—: iazko batzarrera iritsi ahala, berehala etorri zitzaizkigun Aranzadiko lehendakaria (Pako Etxeberria) eta zuzendaria (Juantxo Agirre) Adolfoarekin argazkia atera nahi zutela esanez... (Hura izan zen, tamalez, Adolfoaren azken batzarra, aurtengora —apiril honetan izan berri dugunera—, bakarrik joan behar izan baitut, Adolfoarekin gabe, hain gaixo zegoen-eta ordurako... Aretoko atletik sartu bezain pronto, berriz, hantxe aurkitu nuen Juantxo zuzendaria, ea Adolfo ere bazetorren galdezka, Juantxok ez baitzekien, artean, haren osasun-egoera larriaren berri...).

Arrasatearra jaiotzez, Erreterian (bere emaztearen jaioterrian) eta, batik bat, Oiarzunen eman ditu bere bizitzako urte gehienak, oparoenak. Hemengoak dira bere zazpi seme-alabak, eta hemengoak bere bilobak eta birbiloba ere, Oiarzunen hazi eta hezitakoak.

Adolfo, bestela, *bere Oiarzun maiteari* eskaini dizkie bere ahalegin eta nekeak, herriaren aurreapenari eta hobekuntzari... Oiarzunen garapen kultural eta soziala izan baitu betiere helburu nagusi. Eta asko gozatu du, gainera, eginkizun horrekin!

Hala, bada, kontaezinak dira Adolfo bere herri maitearen alde egin dituen lanak... hemen zehaztu beharra badut ere gure adiskideak *lana* eta *elkar-lana* sinonimotzat zituela, bere hiztegi partikularrean. Hona hemen bere lan edo jardun haietako batzuk: xanistebanetan agertzen den *Oiarzun* urtekariaren arduradunetakoa eta kolaboratzaile zintzo eta emankorra izan da urte luzetan, hainbat eta hainbat gaiz idatzitako artikuluak lekuko,

hain berea zuen umore zein ironia finez zipriztinduta betiere... Gaiak, berriz, hauek: San Esteban parrokiaren kronologia historikoa; erretaulak edota sakristiako kaxoiteria; Aiako Harria, Urkabe, kromletxak, Arditurriko trenbidea, Oiarzunen hegaztiei ematen zaizkien izenak...; bera izan da, halaber, urtekari honen “aurkibide orokorra” antolatu eta eratu duena, Luis Carlos semearen laguntzaz; bera, udalak urtero argitaratzen duen *Mugarri* liburuki monografikoen sortzaile eta gidaria; bera, baita ere, “Oiarzungo ibar eta bere inguruneke mapa eta leku izenak” titulupean inprimatutako mapan azaltzen diren lekuetakoa “izen-biltzaile eta eragile”, beste lagun batzuekin batera, oiartzuarrak tartean, eta Luis Carlos semea programatzaile lanetan. Garrantzitsua izan zen, orobat, Lartaungo elkartearen sorreran izan zuen lankidetzak, baita haren funtzionamenduan ere. Eta ezingo dugu ahaztu, bada, elizaren berritze lanetan izandako kolaborazioa, batzarkide bezala...

Oiarzundik kanpo ere nabarmena izan da Adolfo zenbait alorretan izan duen lankidetzak:

Oarso urtekariaren kolaboratzailea eta Urdaburu eta Amuletako elkarteen sortzailetakoa izan zen, adibidez, Erreterian; Aralarko Desaoko aterpetxearena... baita *Comet* operazioaren ospakizunetan buru-belarri ibilitakoa ere, aipu gutxi batzuk hona ekartzearen.

Ayalderen jaiotzaren mendeurrena ospatu zen iaz, eta, hari buruz artikulu bat idazten nabilela *Oarso* urtekarirako, Adolfoarengana jo, eta zera galdetu nion, ea nola erretratatu ote zuen artista laguna bi pintzeladaz —lagun minak izan baitziren biok—. Eta bere lagunaz esandako hainbat hitzekin primeran kalifikatuko genuke Adolfo bera ere, nik hala uste: «gizon polifazetikoa», «fina», «hitzegile eta entzule aparta», «eskuzabala»... eta hitz batez —eta oroz gain— «gizon zintzoa» (erdarazko «*hombre de pro*» hitzak erabili zituen hori adierazteko).

Baita nortasun handikoa ere, laguntzeko beti prest egon dena; ekintza gizona, bere egitasmoak azkar eta irmo praktikan jartzen zituena (pertsonea ‘barojiarra’ zela ere esaten nion behin baino gehiagotan...), baikorra, eta, batez ere, dinamizatzaile, bultzatzaile eta akuilatzaile aparta: inguruan ibili gineneke badakigu, bai, horren berri...! Oiarzunen zinegotzi, baita diputatu ere: kargu horretan zegoela ezagutu zuen, hain zuzen, kartzela, frankismoaren garai beltzean.

Aranzadiko 2015eko Batzorde Nagusian (ezkerretik eskuinera: Imanol Irigoien, Pako Etxeberria, Rafa Zubiria, Adolfo Leibar, Txema Faus, Jose Miguel Larrañaga, Javier Cantera, Juan Arizaga eta Joxe Anjel Irigarai).

Gizakiok gizarte honetan arrastoa utzi behar dugula, txikia edo handia, esan ohi da. Bada, Adolfo, bizitzan eta lagunongan utzi duena, zalan-tzarik gabe, eragin handikoa izan dela uste dut. Horregatik, estimatu ez ezik, mirestu ere izan dut Adolfo.

Eta ez pentsa panegiriko bat denik adiskide hil berriari egiten diodana, ez, bihotzetik irtendako esker oneko hitzak baino ez baitira idatzitakoak. Eta ez dira, inolaz ere, guztiak, asko baitira esan gabe utzi ditudanak...

Konfiantzazko laguna, isilpean gorde ditudan eta gordeko ditudan aitorten askoren lekuko izatea gertatu zait, zorionez. Bada, hala ere, bere heriotzaren egunean gordeko ez dudana aitorten bat, eta haxe da: erlijio kontuez ari ginen batean, berak, zenbat eta adintsuagoa izan, orduan eta fede handiagoa zuela aitortu zidan; erabatekoa zela Jaunarengan eta eternitatean zuen fedea... Eta nik, nola ez!, guztiz sinetsi nion.

Eta bukatzeko: Oiartzunen, 80koen hamarkadan egin nuen pintura-erakusketa batean, "atea" gaitzat hartuta, tamaina desberdinetako margo batzuk jarri nituen erakusgai. Adolfo, harriduraz ikusi zituen... Eta noizean behin haxe galde-tzen zidan: «segitzen al duk atea pintatzen...?» («¿sigues pintando puertas...?») Eta, halako batean, irekiak ote zeuden, edo itxiak... Eta ez nekiera, erantzun nion irribarretsu, eta hura jakin arte, atea margotzen jarraituko nuela...

Gaur jakin dut, ordea, bat-batean, behin betiko erantzuna: ez diat ate gehiagorik pintatuko, ez, Adolfo, gaurdanik ondo baino hobeto baitarik nire ate horiek denak zabal-zabalik daudela, erdiz erdi zabalik, hik suhertasunez sinesten huen Paradisu-ko atea baitira, hiretzat erdiz erdi irekiak, Adolfo!

Egun Handira arte, Adolfo.

Oiartzun, 2016ko maiatzaren 8a